

BÁRD, M.:

Adatok Kelet-Afrika tengeri puhatestű faunájához - Data to the marine mollusc fauna of East-Africa

ABSTRACT: This is an article by a novice who during her seven years stay in Dar-Es-Salaam /Tanzania/ spent six years of her leisure time in collecting shells mainly in that area, where the shore of the sea sometimes takes the form of coral cliffs and sometimes of sandy beaches, mostly at low tide, at shallow water. The list gives the items in alphabetical order, showing the number of the shells.

Életkörülményeim folytán 12 évet töltöttem Kelet-Afrikában, ebből 7 évet Tanzánia fővárosában Dar-es-Salaamban, 1969-1976-ig.

Dar-es-Salaam környékének homokos partjai és korallzátonyai különösen apály idején rendkívül gazdag lehetőséget kínálnak a gyűjtők számára. A tengeri puhatestű fauna gyűjtésével 1970 és 1976 között foglalkoztam, erre fordítva szabad időm nagy részét.

A mellékelt listán meghatározott 206 fajból álló kagyló- és csiga-gyűjteményem anyagát néhány kivételtől eltekintve az Indiai Óceán partján Tanzániában, közelebbről Dar-es-Salaam és környéke különböző partszakaszain, öbleiben, szigeteim gyűjtöttem. Kisebb részét Zanzibárban, illetve Szomáliában /Mogadishu/, valamint Szudánban /Port Sudan/, a Vörös Tengerben.

Gyűjtési helyek:

Bongoyo	/1/	Msasani	/10/
Kawe	/2/	Msimbazi	/11/
Kendwa	/3/	North Reef	/12/
Kiomoni	/4/	Oyster Bay	/13/
Kunduchi	/5/	Pangavini	/14/
Ladder Beach	/6/	Sea View	/15/
Leopard's Cove	/7/	Zanzibar	/16/
Malindi	/8/	Mogadishu	/17/
Mjimwema	/9/	Port Sudan	/18/

A fenti helyek a tanzániai lelőhelyek esetében a mellékelt térkép-vázlat név szerint megjelölt helyeire utalnak /Ld. mell. térkép/.

Kagylók gyűjtésére az East-African Harbours Corporation által évente közzétett "Tide Tables for East-African Ports" c. kiadványban megjelölt apályt, illetve csillagos apályt /az általános apálysztintnél alacsonyabb vizállás/ választottam, minden esetben nappal.

A példányok túlnyomó része élő állapotban került birtokomba. Ezek eredeti fényűket mindmáig megőrizték.

Mivel a begyűjtött puhatestűek nagyrésze kövek és korallképződmények között és alatt élt, sok esetben még a csillagos apálykor is térdig érő

vizben, láthatatlanul, -különösen a szigeteken- vizinövények között és a lépések alatt be-beszakadozó korállmezőkön, lelőhelyeket sok esetben gumicsizmában kellett megközelíteni. A feltárást minden esetben fesztövással, vasgereblyével és nagyalakú drótszűrőkanállal végeztem. Az anyagot a derekamra kötött nyilonzacskóba gyűjtöttem be.

A lelőhelyeket takaró kőveket, korálldarabokat feltárást után a fesztövás segítségével ismét az eredeti helyükre görgettem vissza, hogy az ott maradt tojások, állatok, ne pusztuljanak el az apály ideje alatt. Az anyag meghatározását a cikk végén megadott irodalom felhasználásával végeztem el. Ahol lehetett, a nomenklatura DANCE /1977/ monográfiáját követi.

A mellékelt lista megjelöli az egyes fajokat darabszám szerint. A zárójelben a lelőhely kódszámát adjuk meg. Ahol ilyen szám nem szerepel, az mindig Dar-es-Salaam környéke, közelebbi lelőhely megjelölése nélkül.

E helyen fejezem ki hálás köszönetemet PINTÉR LÁSZLÓ-nak aki nemcsak buzdított és értékes tanácsaival támogatta munkámat, hanem a szükséges szakirodalom rendelkezésemre bocsátásával lehetővé tette, hogy mint amatőr, az anyag feldolgozásának nehéz munkáját megoldhassam.

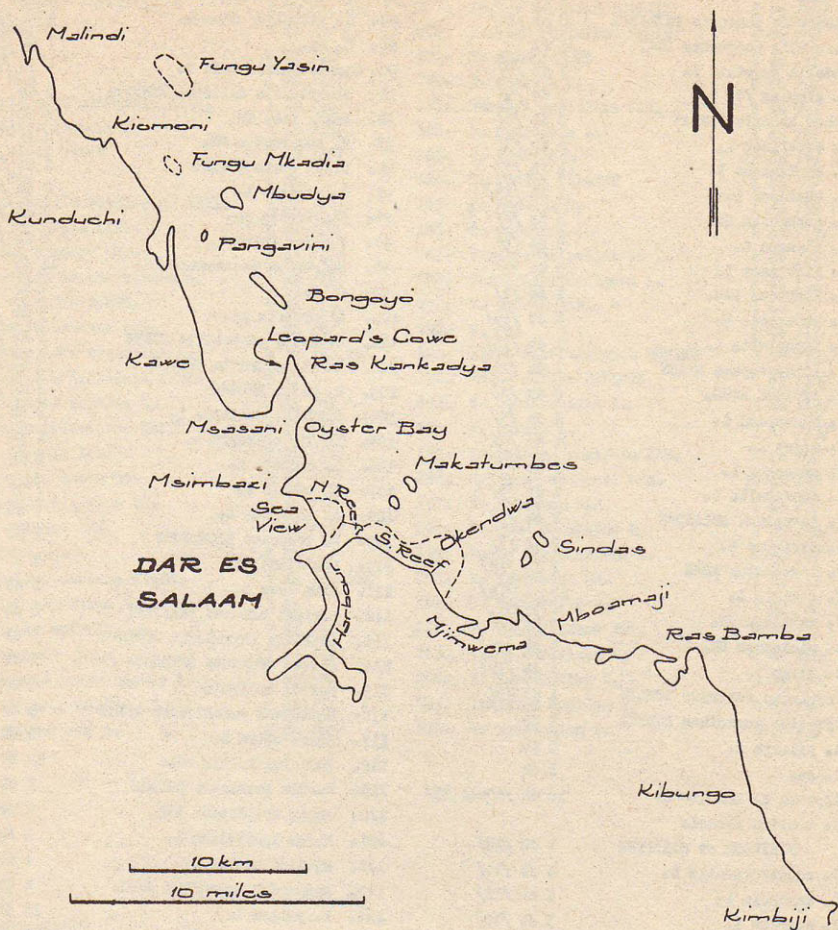
Hálás köszönet illeti meg rajta kívül dr. PODANI JÁNOS-nak, aki a meghatározás munkájában, valamint munkám szakszerű felülbírálásában nyújtott számomra nélkülözhetetlen, nagyértékű segítséget.

Summary

This is an article by a novice who during her seven years stay in Dar-Es-Salaam /Tanzania/ spent six years of her leisure time in collecting shells mainly in that area, where the shore of the sea sometimes takes the form of coral cliffs and sometimes of sandy beaches, mostly at low tide, at shallow water. The scope of the article is limited to a radius of roughly 15 miles from Dar-es-Salaam /see map/. The overwhelming majority of the specimens enlisted were found at low tides or in below datum /the lowest tides that occur/ while others were collected at Zanzibar and some of them found occasionally in Mogadishu /Somalia/ on the shores of the Red Sea and in Port Sudan, Red Sea /Sudan/.

The list gives the items in alphabetical order, showing the number of the shells. The code numbers in brackets inform about the localities where the shells were found.

11. <i>Acanthocardia</i> sp.	2 db	14. <i>Callista florida</i> LAM.	4 db
2. <i>Anadara antiquata</i> L.	9 db /10/	15. <i>Cantharus undosus</i> L.	1 db
3. <i>A. natalensis</i> KRAUSS	2 db	16. <i>Cardita pectunculus</i> BRUG.	2 db
4. <i>Anomia</i> sp.	7 db /2, 10/	17. <i>C. variegata</i> BRUG.	12 db
5. <i>Arca</i> sp.	1 db /10/	18. <i>Cardium assimile</i> REEVE	14 db /10/
6. <i>A. ventricosa</i> LAM.	1 db /10/	19. <i>C. pseudolima</i> LAM.	8 db /9, 17/
7. <i>Architectonica perspectiva</i> L.	2 db /9/	20. <i>Cassia cornuta</i> L.	1 db /14/
8. <i>Atactodea glabrata</i> GM.	2 db	21. <i>Cerithium caeruleum</i> SOW.	8 db /10/
9. <i>Atrina vexillum</i> BORN	6 db	22. <i>C. nodulosum</i> BRUG.	2 db /10/
10. <i>Atys naucum</i> L.	3 db	23. <i>C. sinensis</i> GM.	1 db /10/
11. <i>Barbatia lacerata</i> L.	1 db	24. <i>Chama aspersa</i> /7/	1 db /10/
12. <i>Bulla ampulla</i> L.	3 db /12/	25. <i>C. damaeccornis</i> L.	1 db /10/
13. <i>Bursa lampas</i> L.	2 db /3/	26. <i>C. iostoma</i> CONRAD	7 db /10/

27. <i>Chama reflexa</i> REEVE	2 db /10/	82. <i>C. nucleus madagascariensis</i> GM.	1 db /14/1
28. <i>Charonia tritonis tritonis</i> L.	2 db /14/	83. <i>C. onyx adusta</i> LAM.	2 db /10/
29. <i>Chicoreus ramosus</i> L.	5 db	84. <i>C. pantherina</i>	1 db /16/
30. <i>Chlamys pallium</i> L.	1 db /9/	85. <i>C. stolidia diauges</i> MELVILL	1 db /1/
31. <i>C. senatorius</i> GM.	6 db /9/	86. <i>C. talpa imperialis</i> L.	3 db /7/
32. <i>C. sp.</i>	1 db /17/	87. <i>C. tigris tigris</i> L.	7 db /3/
33. <i>Clanculus puniceus</i> PHILIPPI	3 db /16/	88. <i>C. vittellus dama</i> L.	4 db /10/
34. <i>Clementia papyracea</i> GRAY	1 db	89. <i>C. sp.</i>	2 db /10/
35. <i>Codakia punctata</i> L.	1 db /9/	90. <i>Cypraeacassis rufa</i> L.	4 db /10,13/
36. <i>C. simplex</i> ?/	3 db /9/	91. <i>Divaricella dalliana</i> VANETTA	3 db
37. <i>Conus arenatus</i> HWASS	3 db /3/	92. <i>Donax faba</i> GM.	14 db
38. <i>C. botulinus</i> L.	6 db /3/	93. <i>D. incarnatus</i> GM.	9 db
39. <i>C. capitaneus</i> L.	4 db /3/	94. <i>Drupa morum</i> RÖDING	1 db /13/
40. <i>C. chaldeus</i> L.	1 db /13/	95. <i>D. ricinus</i> L.	2 db /8/
41. <i>C. coronatus</i> GM.	3 db /2/	96. <i>Fissurella</i> sp.	2 db /13/
42. <i>C. ebraeus</i> L.	5 db /9/	97. <i>Fusinus colus</i> L.	2 db /12/
43. <i>C. figulinus</i> L.	3 db /1/	98. <i>Gafrarium pectinatum</i> L.	11 db
44. <i>C. flavidus</i> LAM.	1 db /1/	99. <i>G. sp.</i>	4 db
45. <i>C. generalis</i> L.	2 db /15/	100. <i>Glycymeris</i> sp.	5 db
46. <i>C. imperialis</i> L.	1 db /15/	101. <i>Halotis pustulatus</i> REEVE	1 db /11/
47. <i>C. lithoglyphus</i> HWASS	1 db /10/	102. <i>Harpa amouretta</i> RÖDING	9 db /9/
48. <i>C. lividus</i> BRUG.	8 db /3/	103. <i>H. major</i> RÖDING	3 db /9, 12/
49. <i>C. marmoreus</i> L.	1 db /3/	104. <i>Janthina janthina</i> L.	3 db /9/
50. <i>C. miles</i> L.	1 db /3/	105. <i>Lambis chiragra</i> L.	2 db /3/
51. <i>C. monachus</i> L.	1 db	106. <i>L. crocata</i> L.	2 db /1/
52. <i>C. nussatella</i> L.	2 db /3/	107. <i>L. lambis</i> L.	7 db /9, 10/
53. <i>C. quercinus</i> SOLANDER	2 db /3/	108. <i>L. scorpius</i> L.	1 db /1/
54. <i>C. striatus</i> L.	7 db /3/	109. <i>L. truncata</i> LIGHTFOOT	1 db /9/
55. <i>C. tessulatus</i> BORN	1 db /12/	110. <i>Lemintina</i> sp.	1 db
56. <i>C. textile</i> L.	13 db /12/	111. <i>Lima lima</i> L.	1 db /9/
57. <i>C. vexillum</i> GM.	1 db /3/	112. <i>Loripes clausus</i> PHILIPPI	6 db /10/
58. <i>C. violaceus</i> GM.	1 db	113. <i>Lutreria rhynchaema</i> JONAS	1 db
59. <i>C. virgo</i> L.	1 db /10/	114. <i>Macoma edentula</i> SPENGLER ?/	1 db
60. <i>Cryptodon eutorius</i> TOMLIN	1 db /9/	115. <i>Melina ephippium</i>	2 db
61. <i>Cymatium muricinum</i> RÖDING	1 db	116. <i>Melongena paradisiaca</i> REEVE	5 db /13/
62. <i>C. pilcare</i> L.	5 db	117. <i>Mitra mitra</i> L.	1 db /17/
63. <i>C. sp.</i>	1 db	118. <i>Modiolus tulipa</i> LAM.	13 db
64. <i>Cypraea a. annulus</i> L.	16 db /10-11,15/	119. <i>Morula granulata</i> DUCLOS	1 db /10/
65. <i>C. arabica immanis</i> SCHILDER et SCHILDER	1 db /13/	120. <i>Murex brevispina</i> LAM.	2 db /10/
66. <i>C. caputserpentis</i> L.	4 db /14/	121. <i>Murex haustellum</i> L.	1 db /10/
67. <i>C. carneola</i> L.	5 db /10/	122. <i>Mytilus edulis</i> L.	1 db /10/
68. <i>C. caurica</i> L.	3 db /10/	123. <i>Nassarius coronatus</i> BRUG.	4 db /9/
69. <i>C. caurica dracaena</i> BORN	3 db /10/	124. <i>N. pullus</i> L.	11 db /9/
70. <i>C. cicercula</i> L.	2 db /16/	125. <i>Natica canrena</i> LAM.	4 db /15/
71. <i>C. cribraria coma</i> PERRY	2 db /16/	126. <i>N. chimensis</i> LAM.	1 db /15/
72. <i>C. diluculum</i> REEVE	4 db /16/	127. <i>N. gualtierana</i> PETIT	5 db /15/
73. <i>C. erosa</i> L.	5 db /10/	128. <i>N. sp.</i>	3 db /15/
74. <i>C. helvola argella</i> MELVILL	13 db /10/	129. <i>Nautilus pompilius</i> L.	3 db /17/
75. <i>C. histrio</i> L.	1 db /6/	130. <i>Nerita albicella</i> L.	9 db /13/
76. <i>C. isabella isabella</i> L.	13 db /6, 10/	131. <i>N. plicata</i> L.	4 db /13/
77. <i>C. kieneri</i> HIDALGO	3 db /16/	132. <i>N. polita</i> L.	5 db /13/
78. <i>C. lynx lynx</i> L.	8 db /7/	133. <i>N. textilis</i> GM.	5 db /9, 10/
79. <i>C. marginalis pseudocellata</i> SCHILDER et SCHILDER	3 db /10/	134. <i>N. undata</i> L.	5 db /10/
80. <i>C. mauritiana mauritiana</i> L.	1 db /13/	135. <i>Oliva bulbosa</i> RÖDING	3 db /4/
81. <i>C. moneta</i> L.	9 db /10,13/	136. <i>O. bulbosa f. bicingulata</i> LAM.	4 db /5, 9/
		137. <i>O. bulbosa f. fabagina</i> LAM.	5 db /5, 9/
		138. <i>O. bulbosa f. tuberosa</i> RÖDING	6 db /4/

139.	<i>Oliva ponderosa</i> DUCLOS	1 db /5/	173.	<i>S. lentiginosus</i> L.	1 db /12/
140.	<i>O. textilina</i> LAM.	1 db /16/	174.	<i>S. mutabilis</i> SWAINSON	20 db /15/
141.	<i>O. tigrina</i> LAM.	2 db /16/	175.	<i>Sunetta contempta</i> SMITH	20 db
142.	<i>Ostrea amasa</i> IREDALE	7 db /2, 10/	176.	<i>Tapes sulcosa</i> PHIL.	1 db /10/
143.	<i>O. /Lopha/ hyotis</i> L.	4 db /2, 10/	177.	<i>Tectus dentatus</i> FORSKAL	3 db /10/
144.	<i>Ovula ovum</i> L.	2 db /9/	178.	<i>Tellina rastellum</i> HANLEY	5 db /9/
145.	<i>Patella</i> sp.	2 db /13/	179.	<i>T. rugosa</i> BORN	2 db /9/
146.	<i>P. sp.</i>	1 db /13/	180.	<i>T. virgata</i> L.	2 db /9/
147.	<i>Periglypta clathrata</i> DESH.	1 db /10/	181.	<i>Terebra cerithina</i> LAM.	1 db /9/
148.	<i>Phalium glaucum</i> L.	1 db /10/	182.	<i>T. dimidiata</i> L.	1 db /9/
149.	<i>P. vibex</i> REEVE	2 db /10/	183.	<i>T. duplicata</i> L.	12 db /9/
150.	<i>P. sp.</i>	1 db	184.	<i>T. felina</i> DILLWYN	2 db /9/
151.	<i>Phasianella aethiopica</i> PHIL.	1 db /10/	185.	<i>T. hectica</i> L.	2 db /9/
152.	<i>P. variegata</i> LAM.	8 db /10/	186.	<i>T. maculata</i> L.	1 db /17/
153.	<i>Pinna bicolor</i> GM.	1 db /10/	187.	<i>Terebraria palustris</i> L.	2 db /9/
154.	<i>Pinctada margaritifera</i> L.	1 db /18/	188.	<i>Thais hippocastanum</i> L.	2 db /1/
155.	<i>P. vulgaris</i> SCHUM.	4 db /10, 11/	189.	<i>T. undata</i> LAM.	1 db /1/
156.	<i>Pitaria hebraea</i> LAM.	4 db /9/	190.	<i>T. sp.</i>	1 db /1/
157.	<i>Fleuroploca trapezium</i> L.	4 db /3, 12/	191.	<i>Tibia insulaechorab</i> RÜDING	3 db /17/
158.	<i>Flicatula imbricata</i> MENKE	3 db	192.	<i>Tonna allium</i> DILLWYN	1 db /13/
159.	<i>Polinices mamilla</i> L.	7 db /9/	193.	<i>T. canaliculata</i> L.	5 db /13/
160.	<i>Pteria iridescens</i> REEVE	3 db /10/	194.	<i>T. perdix</i> L.	1 db /13/
161.	<i>P. penguin</i> RÜDING	2 db /10/	195.	<i>Trapezium rostrata</i> LAM.	1 db /9/
162.	<i>Pterygia nucea</i> GM.	3 db /13/	196.	<i>Tridacna elongata</i> LAM.	10 db /9/
163.	<i>Pyramidella acus</i> GM.	3 db /12/	197.	<i>T. squamosa</i> LAM.	2 db /9/
164.	<i>P. sulcata</i> GM.	1 db /12/	198.	<i>Trochus maculatus</i> L.	4 db /12/
165.	<i>Fyrene</i> sp.	2 db	199.	<i>Turbo argyrostomus</i> L.	2 db /9/
166.	<i>Septifer excisus</i> WIEGH.	7 db /2, 10/	200.	<i>T. coronatus</i> GM.	5 db /7/
167.	<i>Solen correctus</i> IREDALE /7/	3 db	201.	<i>T. marmoratus</i> L.	1 db /3/
168.	<i>Spirula spirula</i> L.	7 db /9/	202.	<i>T. splendidulus</i> SOW.	1 db /7/
169.	<i>Spondylus</i> sp.	12 db /9/	203.	<i>Vasum ceramicum</i> L.	2 db /10/
170.	<i>Strombus auris diana</i> L.	4 db /9/	204.	<i>V. turbinellus</i> L.	3 db /10/
171.	<i>S. decorus</i> RÜDING	8 db /3/	205.	<i>Vexillum rugosum</i> L.	4 db /9/
172.	<i>S. gibberulus</i> L.	2 db /10/	206.	<i>V. vulpeculum</i> L.	1 db /9/

BÁRD MIKLÓSNE

Budapest

Bocskai u. 4-6.

H-1114